STOWA-DIRECTEUR JOOST BUNTSMA OVER TOURNEE DELTAPROOF:

‘DE HOE-VRAAG KOMT HET MEEST AAN BOD BIJ WATERSCHAPPEN’

STOWA bezocht dit voorjaar tien waterschappen om bestuurders en medewerkers bij te praten over de resultaten van Deltaproof. In dit STOWA-programma zijn de afgelopen jaren kennis en instrumenten ontwikkeld om het regionale waterbeheer klimaatrobuust te maken. De tournee gaat na de zomer nog verder. ‘Waterschappen blijken erg nieuwsgierig naar de resultaten van Deltaproof’, aldus STOWA-directeur Joost Buntsma. Hij en Deltaproof programmaleider Michelle Talsma vertellen meer over de belangrijkste bevindingen totnogtoe.

Wat viel er op bij de rondgang langs de waterschappen?
JOOST: ‘Bij alle betrokkenen was groot enthousiasme voor Deltaproof. Mensen waren nieuwsgierig naar de filmpjes en wat we te vertellen hadden. We hadden soms wel vijftig mensen bij elkaar. Dat geeft aan dat deze vorm van terugmelden tenminste nieuwsgierig maakt.’

Waar zijn tot dusver de meeste vragen over gekomen?
JOOST: ‘De hoe-vraag komt het meest aan bod. Deltaproof biedt waterschappen kennis over wat er mogelijk is om beter in te spelen op klimatologische veranderingen, zoals droogte en overvloedige regenval. We hebben veel kennis ontwikkeld en verzameld over uiteenlopende gebieden. Waterschappen willen graag dat we verder gaan en willen aanvullende kennis en instrumenten over hoe ze die kennis kunnen toepassen, samen met maatschappelijke partners. Dit sluit aan bij onze Strategienota ‘Waardevol verbinden’ van een jaar geleden. We kijken nu hoe we de implementatie kunnen faciliteren.’

De belangrijkste thema’s binnen Deltaproof waren waterveiligheid, zoetwaterbeschikbaarheid en de klimaatadaptieve stad. Was er een thema dat er duidelijk uitsprong wat betreft belangstelling?
MICHELLE: ‘Je ziet dat de accenten per waterschap verschillen. In de hogere delen van Nederland liggen die anders dan in de lagere delen. In de hogere delen is de uitdaging meer hoe je water kunt vasthouden, in de lagere delen komt een onderwerp als meerlaagsveiligheid vaak naar voren. Maar in het leeuwendeel van de bijeenkomsten kwam tot dusver de stad het meest ter sprake.’

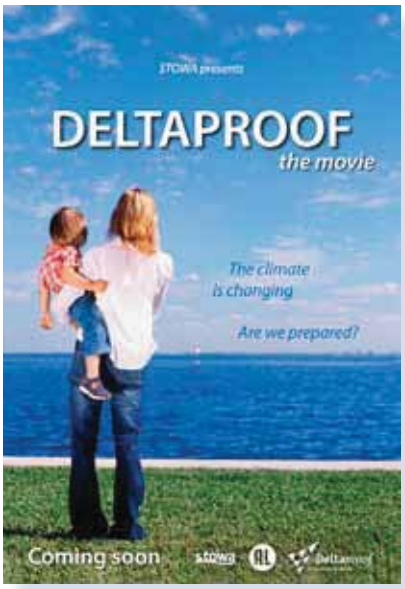
Waarom juist die aandacht voor steden?
JOOST: ‘Je ziet dat steden beleidsmatig sowieso al veel aandacht krijgen van de overheden. Zowel wat betreft de fysieke omgeving als het sociale domein. De beelden van straten die blank staan na zware regenbuien, blijven bij stadsbewoners veel beter hangen dan beelden van overlast op het platteland. Dat maakt dat er politiek-bestuurlijk veel aandacht is voor klimaatrobuust stedelijk waterbeheer.’

DELTAPROOF IN BEELD

STOWA heeft de afgelopen maanden een aantal korte films laten maken over de resultaten van Deltaproof. In de films - die ook worden getoond tijdens de tour langs de waterschappen - worden concrete projecten belicht, aan de hand van vier thema's: waterveiligheid, de klimaatactieve stad, zoetwaterzelfvoorzienendheid en zoetwaterverdeling.

Het thema waterveiligheid is onderverdeeld in meerlaagsveiligheid, windmolens en waterkeringen, de IJkdijk en veenkaden. Bij de klimaatactieve stad worden de begrippen klimaatactieve stad en rainproofcity uitgediept. Bij zoetwaterzelfvoorzienendheid komen de projecten Freshwater, Bufferboeren en Effectiviteit doorspoelen aan de orde. Bij zoetwaterverdeling worden het Nationaal Hydrologisch Instrumentarium (NHI), de Waterwijzer Landbouw en de Waterwijzer Natuur in beeld gebracht.

Film kijken? Ga naar Deltaproof.nl en klik dan op de banner Deltatube.

MICHELLE: 'In steden speelt de samenwerking tussen waterschappen en gemeenten een grote rol. Intensieve regenval is in de eerste plaats een zaak voor de gemeente, als beheerder van de open ruimte en het rioolstelsel. Maar als het gaat om overstorten op het oppervlaktewater of het aanleggen van gescheiden rioolstelsels, komen de waterschappen om de hoek kijken. Dat moet je beleidsmatig en in de uitvoering goed op elkaar afstemmen.'

De klimaatadaptieve stad is toch breder dan alleen het beter opvangen van hevige regenval?

JOOST: 'Zeker, het gaat ook om zaken als hittestress, droogte en bijvoorbeeld paalrot als gevolg van te lage grondwaterstanden. Dan heb je het over maatregelen als groene daken, water bufferen, water voor het groen en zelfs het hergebruik van water. Ook dat vereist goed samenspel tussen gemeenten en waterschappen.'

In april van dit jaar was de startconferentie van het Nationaal Kennis- en Innovatieprogramma Water en Klimaat (zie elders voor een kort verslag). Hoe verhoudt dit programma zich tot Deltaproof?

MICHELLE: 'De uitkomsten van Deltaproof, maar ook van Kennis voor Klimaat, vormen belangrijke input voor het NKWK. In dit programma proberen we nu nadrukkelijk de relatie te leggen tussen meer fundamenteel en strategisch onderzoek dat nodig is om de uitdagingen op het snijvlak van klimaat en water op te lossen enerzijds, en toegepast onderzoek om te komen tot concrete praktische en vernieuwende oplossingen voor de praktijk anderzijds.
Eén van de prioritaire thema's binnen het NKWK is slim watermanagement: hoe stem je maatregelen af, zowel tussen waterschappen onderling als met Rijkswaterstaat. Dus er is zeker een koppeling tussen Deltaproof en NKWK. Het gaat daarbij onder meer om de doorvoer van water van de ene beheerder naar de andere beheerder. Dat speelt bij droogte, maar ook bij wateroverlast. Dat vraagt om afgestemd beheer. Daarvoor heb je goede watermodellen nodig zoals 3Di en het NHI. Maar het gaat ook om vragen als: wil ik als waterschap mijn data delen? Kan ik iets voor het buurwaterschap doen, en wat zijn daarvan de consequenties?'

Wat doet STOWA met de uitkomsten van de tournee?

JOOST: 'Allereerst willen we natuurlijk nog op bezoek bij die waterschappen waar we nog niet zijn geweest. Vervolgens kijken we hoe we de belangrijkste thema's kunnen oppakken. Die komen bijvoorbeeld aan de orde in onze programmacommissies. Dat wordt dan vertaald in de programmering voor volgend jaar. En natuurlijk gaan we er ook mee aan de slag binnen het NKWK, als dat mogelijk en wenselijk is.'